

patriot

2/2021

vychází 15. února 2021

ÚVODEM... nesmíme zapomenout na to, že Temelín v letošním roce oslaví 640 let od první písemné zmínky. No, on se v roce 1381 záznam o obci Temelín v písemných pramenech skutečně objevil, má to však drobný háček. V té době se totiž pojmenování Temelín vztahovalo také na blízký Temelínec. A právě v tomto případě nelze prokázat, ke kterému z obou Temelínů se uvedená zmínka vztahuje. Jistotou je až zápis v erekcčních knihách pražské arcidiecéze (Libri erectionum Archidioecesis Pragensi, 1397 – 1405), který popisuje přenesení platů (důchodu) pro dva kaplany v Němčicích na poplatníky v Německém Temelíně (in villa Temelin Theutonicali) z 18. listopadu 1398.

Je třeba ale zdůraznit, že první písemná zmínka není rokem založení, a tudíž může být Temelín daleko starší. Jen o tom v současné době nemáme záznamy a zřejmě je nikdy ani mít nebudeme. Rok 1381 jako rok první zmínky byl obecně přijat a v naší obci se

„slavil“ třeba v roce 1981, na který tak připadlo 600. výročí. Budeme respektovat tyto údaje a popřejeme Temelínu k letošním kulatinám jen to nejlepší. ☺

V minulém čísle jsme zahájili procházku po temelínských domech a dnes v ní budeme pokračovat.

čp. 2/96 „U Holubů“

Číslo popisné 2 „U HOLUBŮ“.

V roce 1654 je holubovský grunt uváděn Berní rulou jako úplně pustý. Stejně jako u čp. 1 se mu připisuje pozemek o výměře asi 30 strychů (1 strych = 2877 m²), který neznašovská vrchnost připojila ke svému panskému dvoru.

Vltavotýnská farní matrika zaznamenala jako nejstaršího hospodáře Jiříka Holuba a jeho manželku Annu. Na tomto čísle popisném se jim narodily dcery Lidmila (1695) a Kateřina (1697).

Dalším hospodářem byl Martin Holub (asi 1677 – 1737), který zde měl s manželkou Marií osm dětí. Živnost po

otci převzal nejstarší syn Vít Holub. Ten se v roce 1738 oženil s Marií Kloudovou z Martinic a měl s ní devět dětí.

V roce 1784 živnost vykoupil od neznašovské vrchnosti za 150 zlatých Vítův syn Martin Holub, řečený Bartuška (1748 – 1804). Oženil se v listopadu 1775 s Annou Kuchařovou ze Sedlice čp. 7, panství Hluboká; zaznamenáno je jejich 11 potomků.

Po smrti otce Martina převzal v roce 1805 hospodářství jeho syn František Holub. Dle zápisu v pozemkové knize měl vyplatit podíly svým sestrám Kateřině, Barboře a Anně po 200 zlatých a matce poskytnout výměnek s celým zaopatřením až do její smrti. Společně s živností převzal i dluhy ve výši 519 zlatých a 14 ¼ krejcaru.

František Holub byl dvakrát ženatý a před svou třetí svatbou prodal v roce 1838 za 2800 zlatých živnost Bartoloměji Srbenému. Hospodářství bylo silně zadlužené, Barboře Holubové bylo třeba zaplatit 151 zlatých, Václavu Říhovi 20 zlatých, Josefu Masáčkovi 200 zlatých, Janu Sušerovi 250 zlatých, Voršile Kubíčkové 190 zlatých, Vavřinci Kolářovi 75 zlatých, Veronice Veselé 150 zlatých, Václavu Říhovi 23 zlatých, Václavu Jelínkovi 50 zlatých, Františku Průchovi 105

zlatých, židovi Frišovi z Vodňan 133 zlatých, Matěji Petříkovi 100 zlatých, temelínskému kováři za dílo 9 zlatých, koláři Mhlsteinovi z Týna 10 zlatých, šemeslickému rychtáři Pisingrovi 7 zlatých, a dalším.

Všemyslický rodák Bartoloměj Srbený byl pravděpodobně dvakrát ženatý a měl osm dětí. Po jeho smrti se vdova Marie provdala za Jana Trubla, se kterým na živnosti zřejmě hospodařila až do plnoletosti syna Matěje. V roce 1847 tak po otci zdědil hospodářství Matěj Srbený za 1324 zlatých. Dále měl vyplatit podíly sourozencům, švagrům a matce Marii, které náležel do její smrti také výměnek. Sedlák Matěj Srbený (1824 – 1901) se v roce 1847 oženil s Kateřinou Bartuškovou ze Všemyslic čp. 16. Nevěsta zdědila tuto všemyslickou živnost v hodnotě 920 zlatých po svém otci, když se její starší sestra dědictví vzdala.

Na čp. 2 v Temelíně hospodařil po smrti Matěje Srbeného jeho syn Jan Srbený. Ten kolem roku 1900 pozemky rozprodal. Budovy s malou výměrou prodal v roce

1902 Ferdinandu Havránkovi, který byl úředníkem na nádraží v Temelíně.

Havránek kolem roku 1903 prodal živnost židovi Čamperlíkovi. Hynek Čamperlík provdal svou dceru za Maxe Sterna, který zde jako zdatný obchodník působil až do tragického konce celé své rodiny v roce 1942.

Od čp. 2 byl oddělen obchod, který dostal vlastní čp. 96. Před Sternem zde obchodoval na konci 60. let 19. století zřejmě neznašovský žid Adler, později i František Petřík (v roce 1900 starosta hasičského sboru, vycestoval do USA). Po druhé světové válce se vlastníkem objektů stala obec Temelín, část byla do roku 1956 provozována Jednotou jako obchod, ve druhé části bydlel cestář Václav Valenta nebo holič Jan Rubičko.

Na místě tehdejšího čp. 2 a čp. 96 dnes stojí čerpací stanice a areál Š + H (Buldok stav). Číslo popisné 2 převzala temelínská meteorologická observatoř a číslo 96 bytový dům u silnice k nádraží.

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína, Antonín Haas, Berní rula 27, kraj prácheňský, SOA Třeboň, gruntovní kniha Velkostatek Neznašov, Temelín, 1784 – 1880, sčítací operáty Temelín 1869, 1900, 1921; foto: archiv obce Temelín.)

Z TISKU...

Svobodomyslným poslancům českým! Se slzou radosti a vděčnosti nad hájením nedílnosti milené vlasti projevujeme Vám steré díky. Jen mužně v před, celý národ půjde za Vámi a v další obraně vytrvá. V sílu českého rolnictva důvěřujte, které nikdy nevydá v ruce trhanů drahou vlast, již bylo mnohokrát krví svou zachránilo. Za obec Velký Temelín: Matěj Petřík starosta, Václav Petřík starší obce, Frant. Kadlec, Jan Srbený, Ant. Rys, Frt. Fučík, Petr Procházka, Tom. Vlášek, Josef Švehla, Mat. Daniel, Mat. Petřík, Jan Lukšík, Frt. Polanský.

(Národní listy, 30. 5. 1893)

ZÁVĚREM... Uvítáme jakékoli materiály vztahující se k Temelínu či okolí, které nám můžete předat osobně, po dohodě zanechat v Domovech KLAS, nebo zaslat e-mailem. Těší nás váš zájem a děkujeme, že nás čtete ☺

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bychom si tady mohli psát, co chceme a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory našemu nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bychom se nějak úporně bránili drobným příspěvkům a darům ☺. V každém případě za přízeň děkují Ondřej Klempíř a Pavel Hasil. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.

čp. 2 před demolicí

